

držal. Kdor išče, najde; pa naj bo hlapec ali minister, ali pa oboje v eni osebi, kakor je n. pr. Pucelj.

Proti zlaganju občin. Iz Beograda prihaja vest, da pripravljajo sedanja vlada, v kateri sedita ministra samostojnež Pucelj in liberalce Zerjav, zakonski načrt, po katerem bi se male in srednje občine zložile v velike občine. Združiti nameravajo kar po 3—4 župnije v eno občino. Male in srednje občine na ta način izgubijo svojo avtonomijo ali samostalnost. Zakaj hočejo to novotarijo? V velikih občinah bi vlada rada nastavila občinske uradnike, menda celo Srbe. Ti uradniki bi komandirali župana in cel izvoljen odbor. Tako nam hočejo vzeti še tisto trohico samostojnosti, ki jo imajo sedanje občine. Sedaj imajo občani po večini blizu do župana, a po tem novem občinskem načrtu bi morali občani hoditi po več ur, predno bi prišli do obč. urada. Vedno več svobode nam jemljejo. Oropali bi nam radi še tisto trohico pravice, ki jo še imamo. Občine, vložite takoj odločne proteste proti tej vladni nankani. Pošljite jih tajništvu Slov. ljudske stranke.

Odpust letnika 1898. Poslanec Jugoslovanskega kluha Ivan Stanovnik se je osebno obrnil na okrogno komando glede odpusta letnika 1898. Tu so nam naznanili, da so od vojnega ministrstva prejeli podrejene komande ukaz, da se imajo odpustiti vsi vojaki letnika 1898 proti uradnemu potrdilu, potrjenem od okrajnega glavarstva in od županstva, da je dotičnik odslužil 18 mesecev v bivši Avstriji ali v Jugoslaviji ali v obeh skupaj. Ta potrdila naj se takoj odpošljejo fantom, da ž njimi dokažejo svojo odsluženo dobo. Kdor od teh pa bi ne bil še doslužil 18 mesecev, bo moral služiti toliko časa, da odsluži, kar mu manjka do 18 mesecev. — Zaupnike prosimo, naj pouče o tem starše, ki naj poskrbe uradna potrdila ter jih pošljejo fantom, da se jim omogoči takojšnja vrnitev.

Izumitelj nove stiskalnice za grozdje in sadje in naš vrli sotrudnik g. Franjo Rudl je bil za svoj izum odlikovan na mariborski obrtni razstavi z zlato kolajno, celjska sadna razstava je priznala g. Rudlu prvo odlikovanje. Našemu sotrudniku častitamo!

Srebrna poroka. V najodnejem krogu obhajal je v soboto, dne 21. oktobra nadučitelj g. Srečko Pečar iz Sv. Pavla v Sav. dolini s svojo soprogo Marijo rojeno Vasle, srebrno poroko. Bog ju ohrani še mnoga leta.

Wranglovec posilil devetletno deklico. V nedeljo, 15. oktobra se je pri Sv. Križu nad Mariborom dogodil ostuden zločin. Nek Wranglovec je popoldne ob pol 5. uri napadel 24. januarja 1914 rojeno Angelo Peitler, ki je šla po gozdu proti domu. Zverinski ruski potepuh jo je oskrnil in ko se je revica zvijala in ječala v smrtni nevarnosti, jo je hotel z nožem zabosti. V tem trenutku pridejo mimo neki delavci, ki rešijo otroka gotove smrti. Zločinec je zbežal. Njegovo zasledovanje je bilo neuspešno, ker se je že delala tema. Orožniki ga zasledujejo. Zločinec je ubogo nedolžno deklico pustil v takšnem stanju, da so starši poklicali zdravnika, ki je otroku poravnal drobovino. O tem žalostnem slučaju je poslanec dr. Hohnjec z interpelacijo obvestil vojnega ministra. V interpelaciji opominja vlado, da je ona sokriva takih zločinov, ker je doslej zoper vse pritožbe ljudstva, sporocenihi ji po naših poslancih, imela gluha ušesa. Poslanec so vladi sporočili vsak slučaj krivic in nasilnosti, ki jih ruski potepuški elementi kot stražarji naše države uganjajo po državni meji. Mesto, da bi te ljudi odstranila z naše državne meje ter jih utrdila v veri, da se jim ne more nič zgoditi, ker so pod zaščito Beograda. Ogorčenje med ljudmi na meji je toliko, da se je bati, da si bodo sami pomagali zoper nečloveška divjaštva in zločinske nasilnosti državnih mejnih stražarjev. Poslanec dr. Hohnjec z vso odločnostjo zahteva od vojnega ministra, da strogo preišče vsa obžalovanja vredni smučaj od Sv. Križa nad Mariborom, da se ostudni zločinec kaznuje z vso strogostjo zakona, da staršem oskrbi za poškodovano hčerko zadostno denarno odškodnino, ter da Wranglovce in tuje takoj odpokliče z naše državne meje.

Popravite cesto! Iz Kotelj na Koroškem nam poročajo: Naša občinska cesta iz Guštanja v Kotelje je res že v tako žalostnem stanju, da je škandal. Zgleda prav po balkansko, dočim je bila pred vojno najlepša pot daleč na okoli in se je lahko merila z vsako državno cesto. Sedaj je več let nihče ne opravlja. Vozi se po naši cesti, kakor malokje, ker je pri nas največ lesnih trgovcev v celi Mežiški dolini, ki so vsak dan na cesti. Ali bi se ne dalo teh malo privrti? Sedaj je pravi čas za nasipanje in bi se ne stalo toliko, čimdalje se bo pa stvar odlagala, tem več bo stalo pozneje. To je malomarnost našega odbora. Včasih so bili Nemci, Krutz itd. naši cestni upravitelji, pa je bila cesta vzorna, danes so pa Slovenci a ne storijo nič. Okrajno glavarstvo v Prevaljah opozarjamo na slabo našo cesto in ga pozivamo, da prisili našo občinsko upravo, da uredi našo cesto. Naj skusi enkrat okrajni glavar potovati sedaj po cesti iz Guštanja v Kotelje, pa bo videl, kako bo izgledal. Blaten bo po rokah in obrazu, kakor bi se valjal po zemlji. Zakaj, do gležnja visoko blato brizga pri vsakem koraku na vse strani. — Vsem potnikom, ki so namenjeni v Kotelje pa svetujemo, da naj si vselej obujejo škornje, ker se jim lahko zgodi, da izgubijo čevlje v blatu in da bi potem bosi priromali v vas, če bi sploh gredeč ne obtičali. — Več kmetov.

Proteste zoper novi davčni načrt vlade so do dne 23. t. m. poslale nadaljne krajevne Kmetске zveze celjskega okrožja: 35. Sv. Mihael pri Sošanju, 36. Podčetrtek, 37. Sv. Rupert nad Laškem, 38. St. Ilj nad Turjakom, 39. Jurklošter, 40. Sv. Francišek v Sav. dol., 41. Topolštica, 42. Sv. Florijan pri Rogatcu, 43. Kozje, 44. Konjice, 45. Bezovica, 46. Brežice, 47. Mozirje, 48. Gornjigrad, 49. Polje, 50. Sv. Kunigunda na Pohorju, 51. Sv. Peter pod Sv. gorami, 52. Pameče, 53. Sv. Mar-

tin na Paki, 54. Belevode, 55. Laško, 56. Videm, 57. St. Janž na Vinski gori, 58. Bočna.

Na odborovi seji Kmetске zveze v M. Nazaret-Kokarje je ista sklenila sledečo resolucijo: Kmetje v tukajšnjem okraju nikakor ne morejo obdelovati svojih posestev brez smrekove stelje. Smreke klestiti pa z lestivami ni mogoče, kakor to zahteva glavarstvo, ampak edino le s krepčarji, katere pa glavarstvo prepoveduje pod kaznijo. Vsak zaveden kmet dobro ve, kedaj škoduje klestiti s krepčarji in kedaj ne. Zato ne bo klestil spomladi v mezgi — ko to škoduje, pač v jeseni in pozimi, ko je to brez škode.

Izkaz darov za «Dijaško večerjo.» Odbornice Dekliške zveze v Rečici ob Savinji so nabrale: Dragica Unovt v trgu Rečica 1250 K, Klara Gosar v Grušovlju 640 K, Ančka Golčnik v Kokarju 440 K, Apolonija Benda v St. Janžu 310 K, Frančiška Časl v Zg. Pobrežjah 206 K, Apolonija Blatnik v Lačji vasi 146 K, v celoti 750 dinarjev. — Dekliška zveza pri Sv. Ilju v Slov. gor. je odposlala na odbor Dijaške večerje dne 21. t. m. že drugi tisočak kron. Pristrčno se ji zahvaljujemo in želimo, da bi si jo druge Dekliške zveze za vzgled. — 100 dinarjev sta poslala vlč. g. vojaški kurat Ernest Terstenjak v Valjevu (Srbija) in Tkalec Apolonija, posestnica na Topolah. 80 dinarjev: Gobec Mihael iz Mestinja. — V živilih so poslali zopet Studeničani 1 vrečo kostanjev in 1 vrečo jabolk. Posebno pa moramo omeniti Središče, od koder je prišlo kot prva pošiljatev: 25 vreč krompirja, 5 vreč fižole, 3 vreče zelja, 2 vreče jabolk, 2 vreče moke, 1 vreča repe in okoli 4 kg zabele. Tudi iz St. Ilja v Slov. gor. je krompir napovedan. Prosimo, posnemajte! — V imenu mladih želodcev se pristrčno zahvaljuje in še dalje priporoča odbor Dijaške večerje, Maribor, Cirilova tiskarna.

Stanje delovnega trga v Mariboru. Poročilo za čas od 8. do 21. X. 1922. Priobčuje: Državna borza dela v Mariboru, Stolna ulica 4, telefon št. 215. Prosta mesta so bila prijavljena 198 moškim, 145 ženskam, skupaj 343; dela iskalo 320 moških, 173 žensk, skupaj 493; zaposlili je bilo mogoče 103 moške, 94 žensk, skupaj 197; brezposelnih je ostalo 464 moških, 271 žensk, skupaj 735; promet od 1. I. do 21. X. 1922 izkazuje 12.768 strank in sicer 6013 delodajalcev, 6755 delojemalcev ter 3014 uspešnih nakazil dela. — Delo dobijo: vrtni delavci, kleparji, železostrugarji, železolarji, elektromonterji, kolarji, mizarji, krojači, čevljarji, tesarji, krznarji, strojnik, igralec na glasovir, strojni ključničarji, bolniški strežniki, gledališki frizer, hlapci in dekle, služkinje, tovarniške delavke itd. — Dela iščejo: oskrbniki, rudarji, brusarji, tapetniki, knjigovez, slaščičarji, mesarji, prekaževalci, peki, čevljarji, mlinarji, šivilje, kemični laboranti, ključničarji, poduradniki, učiteljske, kočijaži, šoferji, slugi, vratarji, pomožno delavstvo vseh vrst, trgovski sotrudniki, kuharice, služkinje, vajenci ter vajenke itd. — Splošen pregled: Dviganje valute in tendenca po padanju cen zaznamuje na delovnem trgu prvo naraščanje brezposelnosti. Industrija usnja prijavlja odpuščanje delavcev in skrčen delovni čas. Odjemalci blaga se drže v industriji in trgovstvu splošno rezervirano in kupujejo le za sproti. Veliko brezposelnih je v raznih prostih poklicih, n. pr. razni poduradniki-začetniki, absolventi srednjih in njim enakih šol. Pomanjkanje raznih specialnih kvalificiranih delavcev se je zmanjšalo.

Koncert katoliške omladine v mariborskem Narodnem domu je v nedeljo popoldne prav lepo uspel. Prva je privkral nastopila nova godba na pihala, ki je zadovoljivo rešila svojo nalogo. Ravnotako tudi tamburaški zbor in vijolinisti. Program je bil pester in izbran. Tudi obisk je bil nepričakovano dober. Č. g. patru Pavlu Potočniku, ki je aranžiral lepo uspele prireditve in sodelujočim iskreno čestitamo, predvsem pa neumornemu kapelniku g. Sterletu, ki je v razmeroma kratkem času izvežbal godbo in tamburaški zbor za javne nastope. Čast in hvala mu! Čisti dobiček je namenjen za nabavo zvonov v frančiškanski cerkvi.

V St. Vidu pri Grobelnem se je v nedeljo uprizorila žaloigra «Mlinar in njegova hči» v občno zadovoljnost in nabito polnih prostorih. Čisti dobiček dobi šolska mladina. — Ponovi se v nedeljo, dne 29. oktobra točno ob 3. uri.

Primer «reda» v carinarni in prometu. Neka celjska trvdka je predlanskem naročila v Avstriji neko blago za 3000 avstrijskih kron, blaga pa ni bilo od nikoder, četudi je trvdka za njim dovolj povpraševala. Sedaj pa se znajde zabor naenkrat v carinarnici v Mariboru in trvdka dobi od carinarnice obvestilo, naj blago dvigne in naj plača za ležarino — 72.000 dinarjev.

Dvojni umor. V noči od 20. na 21. se je zgodil v Zagrebu dvojni umor v prodajalnih prostorih krojača Stipetića. Nekdo je ubil v noči Stipetićevega pomočnika in vajenca s kladivom, nato pokradel iz prodajalne robe za 70.000 K in 17 tisoč kron pa v gotovini. Sum umora je padel na pomočnika Hansa Schrotha, ki je bil pri Stipetiću in je v oni noči, ko se je zgodil zločin, pobegnul neznan kam. Hans Schroth je prišel k Stipetiću v delavnico 16. t. m. Dospevši v Zagreb se je podal Schroth takoj na avstrijski konzulat, kjer je javil, da je bil na potu od Maribora do Zagreba okraden in na konzulatu so mu na to izjavio izstavili nove potne liste. Kakor hitro je bil prijavljen dvojni umor oblasti, je takoj obvestila vse policijske komisarijate in orožniške postaje. Dognali so, da je bil Schroth v oni noči po umoru na južnem kolodvoru v Zagrebu, je tamkaj vprašal, kedaj pelje prvi vlak iz Zagreba proti Zidanemu mostu, a ko je zvedel, da se vlaka ne bo tako hitro, je odšel. Policija v Zagrebu je razpisala na Schrotha 20 tisoč kron onemu, ki ga prijavi policiji. Opis roparja se glasi: Hans Schroth, 22 let star, rojen na Dunaju, krojaški pomočnik, nezakonski in osumljen, da je v noči od 20. na 21. t. m. ubil krojaškega pomočnika Zivkota Panjka in vajenca Franca Jagič. Schroth je srednje postave in prepalega lica. Govori dunajsko nemščino, zna pa tudi nekaj hrvatskih besed in ima krof.

Deževje ga je nagnalo v smrt. Neprestano slabo

vreme in deževje je tako razburkalo živce posestniku Malovcu v Šaloveh pri Središču, da je vzel vrh in se obesil. Zapustil je pismo, v katerem pravi, da je šel v prostovoljno smrt samo radi slabega vremena.

Mlatilni stroj ga je smrtno poškodoval. Pri Podbrežniku v Solčavi so mlatili z mlatilnim strojem. Pri stroju je pomagal tudi domači edini sin Matija Podbrežnik, star 19 let. Po neprevidnosti je stopil preblizu stroja, ki ga je zagrabil, ga vrtel okrog in revežu prizadejal tako hude poškodbe, da je vsled njih kmalu umrl.

Umor iz osvete. Ivan Hubelič iz Goldova v bližini Siska se je skrtil 19. t. m. v kolarnico svojega soseda Ivana Kovačević. Ko je prišel Kovačević nič hudega sluteč v kolarnico, ga je napadel Hubelič z nožem in ga tako obdelal, da je radi dobljenih ran kmalu na to umrl. Hubeliča so aretirali in predali sodnji v Sisku, kjer je izpovedal, da je zaklal svojega soseda iz maščevalnosti.

Blagoslovitev strašnega kostenjaka. Dne 7. novembra bo na slovesen način blagoslovljen kostenjak v Prnjavoru v Bosni. V tem kostenjaku so shranjeni ostanki 149 žaganih, 116 ustreljenih, 104 ubitih in 60 na razne načine usmrčenih človeških žrtev, ki so žrtvovali svoje življenje pod staro Avstrijo. Vse, ravnokar omenjene žrtve so bile iz Prnjavora in okolice.

Znorel in začel razbijati cerkvene posvečene predmete. V torek prejšnjega tedna je nanadoma znorel v selu Grohota blizu Splita v Dalmaciji neki Nikola Radovniković na otoku Šalta. V stanju ponorelosti je tekel v cerkev, kjer je odbil razpelo glavo, roke in noge. Ko je razbil enkrat križ, se je spravil nad tabernakelj, in začel po vratih razbijati. Otroci, ki so se igrali pred cerkvijo in ko so čuli udarce po vratih tabernakelja, so pogledali v cerkev in zapazili norca, poklicali so žandarje, ki so Nikolaja prijeli, ga odvedli v Split in na to v šibeniško norišnico.

Star ljubček ustrelil svojo ljubico. Neki 63 let stari posestnik Gönzel v Subotici je imel nedovoljeno razmerje s čevljarjevo ženo Ilono Polajaš, ki je bila komaj 28 let stara. Za časa prepovedane ljubezni je Gönzel z denarjem podpiral Polajašo in njegovo ženo. Ščasoma se je pa Polajaševa za svojega ljubimca začela ohlajati in to zlasti vsled tega, ker je Gönzlu vedno bolj primanjkovalo sredstev za preživljanje. Ko je Gönzel to opazil je postal divje ljubosumen in obupan. Sel je k svoji ljubimki na videz zelo miren, toda v njenem stanovanju je po bliskovito izvlekel revolver in v pričo njenega moža ustrelil njo in nato še sebe.

Marijin misijonski koledar je izšel, bogat po vsebini in po slikah (42). Ima krasne članke o misijonskem gibanju v katoliški cerkvi, nas pouči o stanju katoliške cerkve in o važnih dogodkih po vseh misijonskih deželah sveta. Kdorkoli ga prebere, je hvaležen tistim, ki so se toliko trudili, da so ga spisali, ki pa pri tem ne zahtevajo za svoj trud ničesar, ampak so mu ceno nastavili tako nizko, da ravno plačajo tiskarske stroške. Stane 5 dinarjev (in poština). Naroča se pisмено: Misijonišče v Grobljah, pošta Domžale. Osebo se dobi pa lahko v poljubni množini pri Sv. Jožefu n. Čeljem in v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Posebno Marijinim družbam ga priporočamo, ker ima celoten natančen pregled vseh Marijinih družb po vsem Slovenskem, člani, odseki, stanovi itd.

Gospodarstvo.

GOSPODINJSKI TEČAJ ZA KMETSKA DEKLETA.

V človeški družbi je družina ona kal, iz katere poganja splošno blagostanje, ali pa tudi beda in nered. Vsak človek dobi prvo podlago za časno in večno srečo že v družini. Blagor mu, ako je družina dobra in veje v nji pravi krščanski duh; nje sadove bo užival še v poznih letih. Ako bo sreča doma v družinah, bo srečno tudi človeštvo. Zato pa bo vsak, ki hoče našemu narodu boljše bodočnost, moral začeti pri družini.

Duša družine je pa gospodinja, mati. Kakor žarki solca vso naravo oživljajo, tako vpliva gospodinja s svojimi čednostmi blagodejno vpliva na vse člane družine. Ona je prva in kot mati najboljša vzgojiteljica mladine. Njen značaj se odlišne v nežno dušo otrokovo, njene dobre, ali pa tudi slabe lastnosti bodo prešle na mladino. Zato pa dajmo družinam dobrih vzgojiteljic, dobrih mater.

Glavna lastnost dobre gospodinje je varčnost. Treba je z dobrinami, ki se s težavo pri hiši pripravijo, varčno in modro gospodariti. Ako hočemo, da bo v družinah vladalo zadovoljstvo. Varčnost je pa ljubka sestrica modrosti in brez nje ne more shajati. Modra mati bo napravljala s skromnimi sredstvi dom prijeten in tako navezala vse člane družine na dom. Tako bo manj pijancev, a več veselja in sreče med domačini.

Naloga matere in gospodinje pa zahteva od nje višjo izobrazbo v vzgojnih in gospodinjskih stvarih. Res, da že dekleta doma dobijo nekoliko izobrazbe, toda to v današnjih časih ne zadostuje, treba je več. Rajši manj denarne in več duševne dote našim dekletom, bodočim gospodinjam in materam.

V Beltincih v Prekmurju prirejajo č. šolske sestre trimesečne gospodinjske tečaje za kmetška dekleta iz Prekmurja in Murskega polja. Ta naprava je pokazala že dosedaj lepe uspehe. Prvega novembra se zopet začne tak trimesečni tečaj. Dekleta, ne zamudite te lepe prilike. Stonovanje je v samostanu in tudi oskrba popolna. Poizvedite pogoje, gotovo niso previsoki. Zamudile ne boste sedaj po zimi nič. Pojdite tje z dobrim namenom in videle boste, da blagoslov božji in dober uspeh ne bo izostal.

Državna kmetijska šola v St. Jurju ob juž. žel. (Nezadosten obisk). Za prihodnji 11 mesečni tečaj se je prijavilo premalo učencev. Slabo znamenje časa, da zanimanje za kmetijsko izobrazbo stalno pada. Prej je bilo vedno dovolj prosilcev, da se je zamoglo sprejeti le najbolj izbrane. Sedaj se ne spravi niti polno število skup, dasiravno je ta zavod posebno praktično urejen in tudi ravno v razmeroma kratki učni dobi kmetškemu naraščanju posebne ugodnosti. Kaj se torej zahtevajo se nove kmetijske šole, dokler ne znajo kmetje obstoječih dovolj ceniti? Menda je maloštevilni prijavi kriva povišana oskrbnina? Tista pa niti ne odgovarja današnjim cenam. Tri kure nesejo na leto v jajcih toliko vrednosti, koliko znaša ta celotna oskrbnina. Največ bode pač krivo pomanjkanje delavcev na kmetih, oziroma visoke mezde. Prihodnost pa zahteva žrtve v tem oziru. Bližajo se časi in razmere, ko bodo duševne zmožnosti zopet bolj odločilne nego fizično delo; najbrž bolj kakor kdaj prej. Predvaren kmetški oče naj bi torej žrtvoval za jedno leto vrednost dela svojega sina. Ker je dosedaj še premalo učencev prijavljenih, se podaljša rok za prijave in se sprejemajo pa le kolkovane prošnje celo se do 10. novembra.

Nekaj z vinskega trga.

Trgatev je končala pri nas in pa tudi po južnih krajih. Natrgalo in naprešalo se je veliko, a kakovost pridelka pa ni zadovoljiva. Radi slabše kakovosti letošnjega vinskega pridelka so zrastle cene starih južnih vin in plačujejo se sedaj najboljša 9 odstotna vina po 17 K. Producenti iz južnih pokrajin nočejo prodajati novega mošta, ker vinogradniki se pač težko odločijo, da bi prodajali slabše mošt po 8—9 K liter. Iz Vršca poročajo, da je tamkaj mošt celo po 3—4 K. O bolj slabi kakovosti letošnjega mošta poročajo iz Srema, Bačke in Stajerske. Južni mošt nima mnogo nad 10 stopinj. Izvzeti je ravno glede kvalitete dalmatinski mošt, ker so trgali Dalmatinci precej pred deževjem. Cena dalmatinskemu moštu pa je slaba, ker na kak izvoz ni niti misliti radi skrajno slabih prometnih razmer. Treba pa pomniti, da stane na primer v Bakru natovorjenje enega vinskega sode 800—1000 K. Na bakerski postaji ni nobenega skladišča, ne vagonov in vino leži v sodih kar na prostem. Kaka večja trgovina z dalmatinskim vinom je zaenkrat naravnost izključena.

«Vino se mora tako obdačiti, da bo pitje vina onemogočeno». Tako je govoril dne 20. oktobra 1922 zvečer v seji občinskega sveta v Mariboru podžupan J. Roglič, vodja narodno socialistične stranke v Mariboru. Naši zastopniki so mu zaklicali: «Kaj pa bo potem z viničarji, katere vaš Znuđerl lovi v mreže narodno-socialistične stranke? Vidi se, da so socialisti in sicer «rdeči» in «plavi», oboji brezglavi ljudje. Tako bedastoče more ziniti samo človek, ki ima namesto možgan v glavi kako suho robo. Tisoče in tisoče slovenskih družin se preživlja z vinogradništvom. Kam pa naj grejo ti ljudje? Kaj neki hoče Roglič in narodno-socialistična stranka saditi v strmih, kamenitih vinogradnih legah? Morda Mermoljaeve črešnje, papriko, peteršilj, kumarice, buče ali kaj sličnega? In Maribor, če nima vinorodne okolice, ne bi bil nikdar ta Maribor, kakor je danes. Poskajate trte, ali pa naložite ogromen davek na vino, pa bo na tisoče ubogih viničarskih družin brez kruha! Ali hočete še večjo bedo? Se več brezposelnih? Viničarji pa vidite, kaksi prijatelji vaši so Znuđerlovi narodni socialci!

Kaj je z prodajo vina na Češko. Pucelj in Mermolja sta se hvalila, kako velik uspeh sta dosegla s tem, da se bo lahko 30.000 hl slovenskega vina poslalo na Češko in tam prodalo za drag denar. Na shodih so kričali samostojneži in v «Kmetijskem listu» so pisali, kaka sreča je zadela s tem slovenske vinogradnike. — Mi smo že spočetka trdili, da je vse skupaj velik «švindl», in res! Te dni se je vrnil iz Češke Slovenec, kateri je poizvedoval, kako bi bilo kaj s prodajo vina na Češko. Razjarjen nam pravi: «Sam švindl je to! Samo prazno hvalisanje!» Pri sedanjih razmerah ni mogoče prodati na Češko ne enega polovnjaka vina iz Slovenije. Carina na Češkem je na naše vino tako visoka, da je uvoz na Češko nemogoč. Plačati je treba še posebno takso, nadalje je železniški tarif neznošno visok. Preračunljeno je, da bi mi na Češkem za fino vino iz leta 1921 ne dobili niti ne 10 K za en liter. Pucelj in Samostojna! Zakaj naš farbaš?

Tedenski pregled žitnega trga.

Na žitnem trgu se vedno ni opaziti prave živahnosti. Konsumenti se hranijo in preživljajo iz starih žitnih zalog in na trgu ni pravega zanimanja za nakup žita, ker naša valuta raste v inozemstvu, posestniki žita pa tudi vsiljivo ne ponujajo svojega blaga, ker so prepričani, da bodo prišli konsumenti sami. Na kako porast naših žitnih cen ni misliti, ker se naša valuta dviga in tudi v drugih žitorodnih državah padajo cene žitu. Naša pšenica se giblje sedaj v cenah med 1300—1340 K, oves med 1000—1120 K, moka nularica 2000—2050 K. Treba pa tudi omeniti, da je na potu v Beograd italijanska in ameriška moka in vsi žitni trgovci upajo, da, ko dospje ta žitna roba na trg, potem se bo položaj razbistril in se bo odločilo, ali bo imelo pri konzumentih naše žito ali ono iz inozemstva. Cena inozemske moke nularice znaša 2100 kron franko Zagreb. Nove koruze še ni na trgu, ker je preveč mokrotna zaradi neprestanega deževja in hladnega vremena. Porast naše valute v Zürichu je rodil to dobro, da se je znižala cena moki za 8 kron pri kilogramu in to tekem 30 dni.

Trgovina s slivami in slivovko.

Slive so letos po naši državi obrodile zelo dobro. Ker z izvozom slivnega pridelka ni bilo skoro nič, so

nazadovale cene slivam za 50 odstotkov. Vsi zunanji kupci so odšli, ker so bile prvotne cene slivam 12—14 kron, a sedaj pa komaj 6—8 K. Ker so padle cene slivam, je tudi slivovka postala cenejša in jo je dobiti po 160 K in še ceneje.

Sadna razstava v Celju. Dne 24. t. m. se je zaključila celjska sadna razstava, ki je bila tako lepa, tako mnogovrstna in poučna, kakor pač nismo pričakovali. Krasni prostori v Narodnem domu so bili napolnjeni z najlepšim in najrazličnejšim sadjem. Tukaj je bilo videti, kako lepo sadje se pridela na naši, za sadjarstvo tako ugodni zemlji. Iz Kranjske in Stajerske so razstavili priznani sadjarji svoj najboljši pridelek. Celo iz Meziške doline je poslal g. nadučitelj Močnik korško sadje na ogled. Mnogoštevilni obiskovalci so le kar strmeli, ko so ogledovali prelepo sadje okusno in lepo vloženo v zaboje in košare, kakor se razpošilja v daljne kraje. Mariborska kmetijska šola je razstavila celo goro krasnega sadja, vložnega v zaboje, cele vrste steklenic vkuhanih hrušč, breskev, sliv itd., sadnih sokov, suhega sadja in drugih sladkarij. Spoznali smo pač, da ta zavod odlično deluje v sadjarstvu, kar bode gotovo le v korist domovini in njenim prebivalcem. Prav lepe stvari je razstavila kmetijska šola v St. Jurju, potem g. Pevec iz Mozirja, g. Hintze iz Ptujja in drugi. Veselo smo bili iznenadeni, ko smo našli med razstavljevalci prav dosti kmetov. To nam je porok, da se tudi kmetški stan zelo zanima za sadjarstvo, kar bode gotovo v prid njemu in v čast domovini. V tem oziru je bila predvsem prav častno zastopana občina St. Andraž pri Velenju. Izvanredno lepo število tamošnjih priznanih kmetških sadjarjev je prineslo na ogled zares prav lepo sadje. Čudno se nam je pa zdelo, da so kmetje iz velike daljave, kakor iz Kranjske, iz Središča, od nemške meje poslali na razstavo sadje, kmetje iz bližnje celjske okolice, izvzemši okoliš kmetijske podružnice Zalec, pa ne. Tudi ogledat jih je prišlo prav pičlo število, med tem, ko je bilo daljnih, ki so morali v to žrtvovati mnogo denarja in časa, zares nepričakovano mnogo. Mar celjski okoliščani res nimajo nobenega smisla za povzdigo sadjarstva? Mnogo priznanih sadjarjev med gg. učitelji je tudi bilo častno zastopanih. Razstavo so obiskali odlični gostje, kakor g. minister poljedelstva, vodja kmetijskega oddelka g. Sancin, vsi vodje javnih uradov, potem odlični gospodje iz Ljubljane, Maribora, Zagreba itd., nebroj šolske mladine in vsi so bili nad lepoto prireditve kaj prijetno iznenadeni. Došlo je tudi prav mnogo kupcev, ki so pokupili vse zaloge, za katere so zvedeli. Upamo, da bo razstava dosegla svoj namen, to je, da bo navdušila posebno našo mladino za to prelepo panogo kmetijstva in da bo seznanila tuje kupce z našimi sadjarji, ki bodo v prihodnje še lažje spravljali v denar svoj obilni pridelek. Razstava je bila po sodbi vseh došlih strokovnjakov in po sodbi vzradoščenega občinstva zares lepa ter gre odboru Sadjarskega društva, ki je razstavo priredilo, pač vsa hvala in priznanje.

CENE ŽIVLJENSKIM POTREBSČINAM.

Ze nekaj časa sem opažamo, da se življenske potrebsčine v splošnem ustaljujejo. Upati je, da bo izprememba režima ugodno vplivala tudi na gospodarstvo. Ko bodo Pucelj, Pašič in Pribečević ter Žerjav odžagane veje, bo tudi ceni monopolskim predmetom (sol, petrolej, vžigalice, tobak, cigaretni papir itd.), kolekom, znamkam in raznim tarifam vsaj določena gotova meja. Dosedaj je bila haš vlada največja pospeševaljica draginje, ker je s stalnim navijanjem raznih posrednih in neposrednih davščin dajala povoda trgovskim in industrijskim krogom za poviševanje cen. Da je temu res tako, dokazuje tudi statistika raznih držav in predmetov, objavljena v ženevski «Revue internationale du Travail» (Mednarodni časopis dela). Ko bo vlada svoje dohodke spravila v sklad s stroški brez pogubnega tipanja na desno in levo, kar stvarja samo žmedo in nestalnost na tržiščih, se bo moglo ustaliti in obdržati tudi razmerje cen. Za zdravo razmerje v cenah posameznih predmetov bo potem že skrbela konkurenca. V Nemčiji, Avstriji, Poljski še dolgo ne bo ustaljenosti in zlasti na Poljskem cene življenskim potrebsčinam še vedno zelo hitro naraščajo. To je v teh državah vsled nizke denarne vrednosti povsem naraven pojav. V drugih evropskih državah se cene življenskim potrebsčinam v zadnjem trimesečju gibljejo v mejah, ki ne presegajo 5 odstot. navzgor ali navzdol na podlagi povprečnih cen prejšnjega trimesečja.

V kolikor je znižanje cen življenskim potrebsčinam prekoračilo zdravo razmerje med posameznimi predmeti, je šlo samo na škodo poljedelstva. Cene žitu in sploh poljskim pridelkom so padle tako, da niso več v nobenem razmerju z industrijskimi izdelki. V interesu delovnega ljudstva je, da zastavi ves svoj vpliv, da se doseže znižanje cen tudi pri industrijskih izdelkih. — Dokler pa bo naraščala cena premogu in surovinam, ni misliti, da bo konkurenca na tržiščih sama dovoljna, da potisne cene navzdol v sorazmerno višino cen poljskih pridelkov.

Ako hočejo kmetje sami sebi dobro, jim ne ostaja drugega, kakor se oprijeti samopomoči. Kjekoli po svetu gojijo kmetje konopljo in lan ter vzdržujejo ovčerejo, tam si tudi sami izdelujejo perilo in obleko. Kdor kupuje obleko in perilo v trgovini, ta si sam sebi škoduje, ako ima sicer možnost pripraviti si te stvari doma. Za druge stvari pa bi si kmetje mogli pomagati na združnem polju.

Vsakemu poljedelcu mora biti sveto načelo, da ničesar ne kupuje, kar si more sam nabaviti brez stvarnih denarnih izdatkov. Tudi sicer naj gleda, da ne plačuje svojih delavcev in obrtnikov v gotovini, pač pa v poljskih pridelkih, računanih po dnevnih cenah. S tem

se izloči trgovsko posredovanje, ki podražuje življenske potrebsčine, na drugi strani pa se zmanjša količina poljskih pridelkov na tržiščih, kar mora ugodno vplivati na njihove cene.

Torej, rabo denarja, splošno in v normalnih razmerah najboljšo posredovalno sredstvo, je treba omejiti na najmanjšo mero. Če in kolikor ostane gotovina, pa naj se naloži na obresti izključno v domačih kmetških posojilnicah, te pa bodo preko svojih central znale uporabiti to gotovino v korist svojih vlagateljev.

Tako se bo zmanjšalo število bankovcev v prometu ter zvišala kupna moč in vrednost denarja, kredit bo cenejši, podjetnost okrepljena, konkurenca oživljena, in splošno padanje cen bo zadelo predvsem industrijske izdelke, ne pa samo poljskih pridelkov. Zlasti zadnje tri mesečje opozarja kmetijstvo, da se pripravi za spomlad!

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 4 bike, 80 volov, 268 krav, 2 konja in dvoje telet. Skupaj: 350 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 24. t. m. so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 28—33K, poldebili 24—27 K, plemenski 24—27 K, biki za klanje 24—30 K, klavne krave debele 24—29 K, plemenske krave 19—23 K, krave za klobasarje 11—16 kron, molzne krave 19—23 K, breje krave 19—28 K, mlada živina 21—28 K.

Cena goveji živini je na mariborskem sejmu dne 23. oktobra padla za okroglo 2—3 K pri 1 kg, pri boljši živini pa celo za osem do deset kron. Najnižja cena je bila za krave klobasarice ter živino za vojaštvo (PI) 11 K, a najvišja 33 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso prve vrste 1 kg 60 K, II. vrste 56 K. Meso bikov, krav, telic 48 do 52 K. Telečje meso I. vrste 70 K, II. vrste 64 K, svinjsko meso sveže 90—100 K.

Hmelj. XVIII. brzozjavno poročilo: Nürnberg, 23. oktobra 1922. 3000 Mk višje, živahno nakupovanje, hmelj iz hribovitih leg se plačuje po 62.000 Mk za 50 kg. (100 31k je 1 dinar 25 para).

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 238—242 naših kron, francoski frank stane 17.60—17.80 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.33—0.38, za 100 č. kron 806—813, za 100 nemških mark 5.52—6.62 in za 100 laških lir 1020—1024 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 2.40 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 15 točk.

Dopisi.

Hoče. V nedeljo, dne 29. oktobra, priredi naše Bralno društvo v prostorih g. Zučko popludne ob 3. in zvečer ob 7. uri tridejanko: «Tri sestre» in enodejansko burko: «Gospoško kmečko deklo na počitnicah». Med odmori svirajo domači tamburaši. K obilni udeležbi vabi odbor.

Hoče. Občni zbor telovadnega odseka Orel se vrši v nedeljo, dne 5. novembra, popoldne po večernicah. Za člane udeležba obvezna. Prijatelji naše mladine prisrčno vabljeno!

Hoče. Za slikanje novega odra so nadalje darovali: Č. g. Ciglar Alojzij, kaplan v Slivnici, 200 K; Petek Jurij, čevljar v Pivoli, 110 K; Neimenovan 10 K; Neimenovan iz Bohove 40 K; Goričan Jozefa, Sp. Hoče, 80 K; Goričan Alojzij, Sp. Hoče, 120 K. — Vsem blagim darovalcem naj Bog povrne tisočero! Za nadaljne darove se prisrčno priporočamo!

Puščava. V nedeljo, dne 29. t. m. popoldne ob 3. uri priredi Marijina družba pri Fikiaku narodno igro: «Nežka z Bleda». Vse prijatelje vabi odbor.

Polensak. Ker si ti, dragi «Slov. Gospodar» parkrat potipal po živcih našega naprednega šolnika Finka, je ta postal kar ves iz sebe. In zato išče zdravila in pomoči po raznih bolnicah. Enkrat v «Domovini», drugič zopet v «Narodnem listu». Da se je pa najbolj uresničil dopis v 37. številu, «Slov. Gospodarja», ko piše, da je šolnik podlegel močnemu pritisku krvi na možgane, je razvidno iz tega, da v 21. številu «Narodnega lista» kliče dopisnika «Slov. Gospodarja» pred sodnijo. Mi zavedni Polensani ti pa prav tiho na uho, enkrat za vselej povemo: Tonče, zapomni si dobro, kdor seje veter, ta žanje vihar!

Polensak. Pred kratkim smo pokopali pridno mater in vestno gospodinjico Rozo Janžekovič, p. d. Vičarovo. Bila je pridna krščanska mati, ki je rada zahajala v cerkev in pogosto pristopala k mizi Gospodovi. Zato je pa tudi v svoji dveletni težki bolezni bila večkrat doma sprevidena s svetimi zakramenti. Vzgledni krščanski rodbini Vičarovi naše iskreno sožalje!

Šoštanj. V nedeljo, 29. oktobra ima pri nas orlovska mladina svoj dan. Ob 9. uri sprejem na kolodvoru, ob 10. uri slovesna služba božja za Orle, popoldne ob pol 3. uri pa velika telovadna akademija v «Unionu». Vsi prijatelji orlovske mladine, kar najiskrenejše vabljeno. Pokažimo, da znamo ceniti vzvišeno nalogo in požrtvovalno delo šoštanjskega Orla in posetimo vsi to lepo prireditve. Bog živi!

Dopis iz Rečice ob Savinji. Tukajšnja vrla Dekliška zveza je nabrala in odposlala kot prvo pošiljatev 3000 kron za večerjo ubožnih dijakov. Vso čast in zahvalo izrekamo tem potom posebno onim odbornicam DZ, ki so prevzele to nalogo, ter pobirale od hiše do hiše. Po trgu Rečica je nabrala Dragica Unovt 1250 K, v vasi Grušovlje Klara Gosar 640 K, v St. Janžu Apolonija Benda 310 K, v Kokarjih Ančka Goltnik 440 K, v Zgor. Pobrežjih Časl Franciška 206 K, v Lačji vasi Apolonija Blatnik 146 K. Hvala obenem tudi vsem darovalcem!